

The Effect of a Peekaboo Storybook (Yawi-Thai Version) on Family Relationships and Preschool Child Development among Muslim Families in the Three Southern Border Provinces

ผลการใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ (ฉบับยาวี-ไทย) ต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว และพัฒนาการบุตรก่อนวัยเรียนของครอบครัวมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Muhammadafeefee Assalihee¹, Nachima Bakoh^{2*}, Rusnee Paseloh³,
Failika Yadaeng³, and Elhum Hajimadsalaeh¹
มุฮัมมัดอาฟีฟี อัซซอลีฮี¹, นัชชิม่า บาเกาะห์^{2*}, รุสนีย์ ปาเซลาะห์³, ฝ้ายลิกา ยาแดง³, และ อิลฮัม หะยีมะสะลาเอห์¹

¹Department of Islamic Studies, Faculty of Islamic Sciences, Prince of Songkla University

¹ภาควิชาอิสลามศึกษา คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

²สาขาวิชาการวัดและประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

³Southern Border Youth Creative Association

³สมาคมสร้างสรรค์เยาวชนชายแดนใต้

*Corresponding author: taqwamah@gmail.com

Received November 24, 2020 ■ Revised April 30, 2021 ■ Accepted May 6, 2021 ■ Published May 20, 2021

Abstract

This research aimed to examine the effect of a peekaboo storybook on family relationships and the development of preschool children in Muslim families. Using simple random sampling, This quantitative research surveyed 205 parents from four sub-districts in the three southern border provinces who joined the Young Mother Wellness Promotion in Thailand 4.0 Era Project. The study found that most of the parents spent time reading storybooks with their children before bed time, or after finishing their daily activities. Most of them preferred reading storybooks to their children because of attractive designs and illustrations. It was found that major obstacles and limitations to reading storybooks were that parents couldn't manage their time and there were storybooks to read. After receiving Peekaboo storybooks, the parents played Peekaboo with their children every day which was more frequently. Moreover, every parent did play with their children after receiving the storybook. Besides, the parents hug their children more often. In addition, the parents show their love to their children more frequently. The use of Peekaboo storybook affected family relations in the highest level. The issues that were greatly influenced using the storybooks were that 1) the books made parents spent more times with children, 2) the books gave parents knowledge about parenting, and 3) the books motivated parents to improve themselves in parenting, respectively. Moreover, the use of Peekaboo storybooks affected children's development in high level. The aspects that gained highest positive results were that 1) when hugged and played with, children look cheerful and happy, 2) children are in good mood and joyful, and 3) when children are talked to, they can look into parents' eyes and at parents' faces longer, respectively.

Keywords: Peekaboo storybook, Family relations, Children development, Preschool children

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ (ฉบับยาวี-ไทย) และผลที่มีต่อความสัมพันธ์ของครอบครัวและพัฒนาการของบุตรในครอบครัวมุสลิม การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างสุขภาวะแม่รุ่นใหม่ ยุค Thailand 4.0 จำนวน 205 คน จาก 4 ตำบลที่ทำการสุ่มอย่างง่ายจาก 9 ตำบลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทานในช่วงก่อนนอนหรือหลังเสร็จกิจกรรมต่างๆ และสาเหตุสูงสุดที่เลือกอ่านหนังสือเพราะออกแบบได้น่าอ่าน รูปภาพสวยงาม และน่าสนใจ โดยอุปสรรคและข้อจำกัดในการใช้หนังสือมากที่สุด คือ การไม่มีเวลา และไม่มีหนังสือให้อ่าน หลังจากได้รับหนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ผู้ปกครองมีการเล่นจ๊ะเอ๋กับลูก กอดลูก บอกรักลูกทุกวันเพิ่มขึ้นจากเดิม และไม่มีผู้ปกครองท่านใดที่ไม่เล่นกับลูก ไม่กอดลูก บอกรักลูกหลังจากได้รับหนังสือ การใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋มีผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสามารถเรียงลำดับตามระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) หนังสือช่วยให้ผู้ปกครองใช้เวลาอยู่กับลูกมากขึ้น 2) หนังสือช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกที่ถูกต้อง 3) หนังสือช่วยให้ผู้ปกครองต้องการพัฒนาตนเองด้านการดูแลลูก ในส่วนผลต่อพัฒนาการของบุตรโดยเรียงลำดับตามระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ คือ 1) เมื่อกอดหรือเล่นกับลูกเขาจะสดใสและมีความสุข 2) ลูกมีอารมณ์ดีและมีนิสัยร่าเริง 3) เมื่อคุยกับลูกเขาสามารถจดจำและมองเห็นผู้ปกครองได้นาน

คำสำคัญ: หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋, ความสัมพันธ์ในครอบครัว, พัฒนาการบุตร, บุตรก่อนวัยเรียน

■ บทนำ (Introduction)

การปฏิสัมพันธ์หรือการเล่นของผู้ปกครองกับลูกถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการและอารมณ์ของบุตร (Eisenberg, Fabes, & Murphy, 1996; Strayhorn & Weidman, 1991; Wood, 2002) ซึ่งการเล่นนั้นสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ปกครอง สถานการณ์ ทรัพยากร และบริบทของครอบครัว ศูนย์เพื่อการพัฒนาบุตรมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด (Center on the Developing Child at Harvard University, 2014) ได้นำเสนอกิจกรรมอย่างง่ายในครอบครัวที่ผู้ปกครองสามารถเล่นและมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรปฐมวัยที่สามารถส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดและพฤติกรรมต่างๆ เช่น การพูดคุยกับลูก การเล่นมือตบแปะ การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกมบล็อกเลียนแบบ การสมมุติพ่อแม่เป็นต้นไม้ให้ลูกปีนป่าย การเล่นซ่อนสิ่งของไว้ในเสื้อและรอบตัว การร้องเพลงหรือเล่ากลอน การเล่นเกมซ่อนแอบ หรือจ๊ะเอ๋ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมข้างต้นนอกจากพัฒนาบุตรให้สามารถเติบโตโดยมีพัฒนาการที่ดีแล้ว ยังสามารถส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive function skills) ของบุตรและสร้างความผูกพันในครอบครัวให้เข้มแข็งได้อีกด้วย

เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเล่นระหว่างผู้ปกครองกับบุตร ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการและทักษะการคิดของบุตรที่เหมาะสมตามช่วงวัย แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้ผลิตหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานสื่อสารณรงค์ โครงการ “สิ่งเล็กๆ ที่สร้างลูก” ของ สสส. ที่มุ่งสร้างความเชื่อมั่นและสร้างแรงกระตุ้นให้พ่อแม่ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของตนเองในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้แก่บุตร ซึ่งทำได้ง่ายๆ ใกล้เคียง ตัว และได้จัดทำหนังสือเป็นแบบสองภาษา (ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ) เพื่อให้เข้าถึงผู้ปกครองในบริบทวัฒนธรรมพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีผู้ปกครองส่วนใหญ่สื่อสารโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่น และหนังสือจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองในทุกพื้นที่ได้เห็นความสำคัญของการเล่นกับบุตร และมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการเล่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของบุตรได้อีกทางหนึ่ง

การวิจัยนี้มีเป้าหมายหลักในการศึกษาผลของการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ที่มีต่อพัฒนาการของบุตรก่อนวัยเรียนและความสัมพันธ์ในครอบครัวในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งหนังสือนิทานถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญประเภทหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียนรู้ ด้านสมอง ด้านอารมณ์ ด้านพฤติกรรม ด้านความสัมพันธ์ เป็นต้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Gilkerson, Richards, &

Topping, 2017; Huang, 2019; Promkerd, 2010) โดยในบริบทของการศึกษานี้ศึกษาในครอบครัวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ ซึ่งสำหรับมุสลิมแล้วเชื่อว่าหน้าที่สำคัญสำหรับบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรถือเป็นการบังคับในศาสนา ซึ่งทั้งพ่อและแม่ต้องร่วมกันรับผิดชอบดูแลพัฒนาการของบุตรในทุกๆ ด้าน ทั้งร่างกายและสติปัญญา (Ulwan, 2010) สำหรับกรอบแนวคิดในการศึกษาใช้แนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ครอบครัวที่ศึกษากระบวนการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และทำความเข้าใจความหมายที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออกภายในครอบครัว โดยแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวนี้สามารถนำมาอธิบายในการทำความเข้าใจความผูกพันในครอบครัวและการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกัน รวมถึงบทบาทหน้าที่ที่แต่ละคนได้รับ ทั้งในฐานะภรรยาสามี หรือลูก (Wachwithan, 2014) สำหรับพัฒนาการของเด็กนั้นใช้กรอบแนวคิดพัฒนาการของ The Royal College Paediatricians of Thailand (2017) ที่ได้นำเสนอพัฒนาการของบุตรก่อนวัยเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านความคิด การเรียนรู้ 3) ด้านการพูดและการสื่อสาร 4) ด้านอารมณ์ และ 5) ด้านสังคม

ในการศึกษานี้การสำรวจการใช้หนังสือนิทานของผู้ปกครองดำเนินการหลังจากที่เครือข่ายพลังอ่านชายแดนใต้ ภายใต้แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส. ซึ่งเป็นแม่ข่ายในการกระจายหนังสือให้เข้าถึงครอบครัวในชุมชนกว่า 700 ครอบครัว การศึกษาครอบคลุมสภาพทั่วไปของผู้ปกครองและผลหลังจากที่ใช้หนังสือต่อพัฒนาการของบุตรและความสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านกิจกรรม “จ๊ะเอ๋” ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่ผู้ปกครองนำไปปรับใช้ในบริบทของครอบครัวตนเอง ผลจากการศึกษานี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจในการใช้หนังสือนิทานแบบสองภาษาของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจริงจากความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยตรง และข้อค้นพบสามารถนำไปสู่การพัฒนาหนังสือในรูปแบบต่างๆ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้ปกครองเพื่อพัฒนาสุขภาพของบุตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

■ วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” (ฉบับยาวี-ไทย) ของผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” (ฉบับยาวี-ไทย) ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” (ฉบับยาวี-ไทย) ที่มีต่อพัฒนาการของบุตร

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

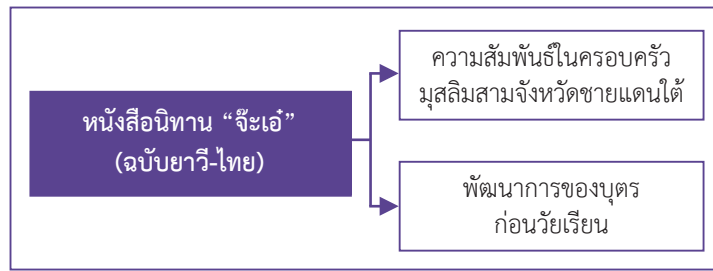

Figure 1 Conceptual framework.

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

1. ประชากรและตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ปกครองรุ่นใหม่ ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเสริมสร้างสุขภาวะแม่รุ่นใหม่ ยุค Thailand 4.0 โดยสมาคมสร้างสรรค์เยาวชนชายแดนใต้ จำนวน 710 คน จาก 9 ตำบล ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ 1) ตำบลโคตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 2) ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา 3) ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา 4) ตำบลกะมียอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 5) ตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 6) ตำบลมะนังดาลำ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี 7) ตำบลเชิงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส 8) ตำบลเรียง อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และ 9) ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส และตัวอย่าง คือ ตัวแทนผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 256 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรตามนัยที่ความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% จากประชากรจำนวน 710 คน ด้วยสูตร $n = N / (1 + N(e)^2)$ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ $(710 / (1 + (710 * 0.025)^2))$ เท่ากับ 256 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตำบลเป้าหมาย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละจังหวัด ซึ่งได้จำนวนตำบล 4 ตำบล โดยเป็นตำบลในจังหวัดปัตตานี 1 ตำบล จังหวัดยะลา 2 ตำบล และจังหวัดนราธิวาส 1 ตำบล จากตำบลทั้ง 4 ตำบล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 320 ชุด ผ่านแกนนำกลุ่มสตรีของแต่ละตำบล ซึ่งแบ่งเป็นตำบลละ 50-100 ชุด และได้แบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้นจำนวน 205 ชุด แบ่งตามจังหวัดเป็นปัตตานี 96 ชุด (ร้อยละ 46.8) ยะลา 60 ชุด (ร้อยละ 29.3) นราธิวาส 49 ชุด (ร้อยละ 23.9)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเครื่องมือเป็นแบบสอบถามสำหรับเลือกตอบ การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติ และประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในลักษณะแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับผลของการใช้หนังสือ "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อพัฒนาการของลูก

จำนวน 7 ข้อ และ ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับผลจากการใช้หนังสือ "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 9 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.67-1.0 และนำแบบประเมินที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้ปกครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงมากที่สุดกับกลุ่มประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค แอลฟา (Cronbach's Alpha coefficient) ดังนี้ 1) คำถามทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 2) คำถามเกี่ยวกับผลของการใช้หนังสือ "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อพัฒนาการของลูก มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และ 3) คำถามเกี่ยวกับผลจากการใช้หนังสือ "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือประสานงานในนามสมาคมสร้างสรรค์เยาวชนชายแดนใต้ เพื่อส่งไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง เพื่อจัดกิจกรรมอบรมผู้ปกครองพร้อมกับขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ปกครอง โดยที่ผู้วิจัยได้ทำการแจกจ่ายหนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ให้แก่ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน จำนวนคนละ 1 เล่ม พร้อมแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด และได้ทำการชี้แจงผู้ปกครองเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมหลังจากได้รับหนังสือแล้วอย่างน้อย 3 เดือน สำหรับการเก็บรวบรวมแบบสอบถามนั้นผู้วิจัยได้มอบหมายให้แกนนำเครือข่ายในแต่ละตำบลทำการรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยติดตามผลการเก็บข้อมูลกับแกนนำผู้ปกครองในแต่ละตำบลอย่างต่อเนื่อง จนได้แบบสอบถามตามที่กำหนด และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน

“จ๊ะเอ๋” ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ที่มีต่อพัฒนาการลูก และที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากจังหวัดปัตตานี จำนวน 96 คน (ร้อยละ 46.8) รองลงมาคือ จังหวัดยะลา จำนวน 60 คน (ร้อยละ 29.3) และส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน (ร้อยละ 95.6) และเพศชาย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.4) โดยผู้ใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ส่วนใหญ่เป็นแม่ จำนวน 169 คน (ร้อยละ

82.4) และพ่อ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.4) มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 85 คน (ร้อยละ 41.5) รองลงมาคืออายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 52 คน (ร้อยละ 25.4) ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 42) รองลงมาคือ ระดับปวช./ปวส. จำนวน 61 คน (ร้อยละ 29.8) สำหรับลักษณะงานหรืออาชีพ ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน จำนวน 118 คน (ร้อยละ 57.6) รองลงมาคือ อื่นๆ จำนวน 39 คน (ร้อยละ 19) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนบุตร 3 คน จำนวน 59 คน (ร้อยละ 28.8) รองลงมาคือ มีบุตร 2 คน จำนวน 51 คน (ร้อยละ 24.9) บุตรมีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 81 คน (ร้อยละ 39.5) และรองลงมาคือ 1-2 ปี จำนวน 62 คน (ร้อยละ 30.2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 1

Table 1 General information of the respondents (n=205).

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จังหวัด		
- ปัตตานี	96	46.8
- ยะลา	60	29.3
- นราธิวาส	49	23.9
เพศ		
- ชาย	9	4.4
- หญิง	196	95.6
สถานะผู้ใช้หนังสือ		
- พ่อ	7	3.4
- แม่	169	82.4
- อื่นๆ	29	14.1
อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	18	8.8
- 20-29 ปี	52	25.4
- 30-39 ปี	85	41.5
- 40-49 ปี	42	20.5
- 50 ปีขึ้นไป	8	3.9
การศึกษาสูงสุด		
- ปวช./ปวส.	61	29.8
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	37	18.0
- ปริญญาตรี	86	42.0
- ปริญญาโท	1	0.5
- อื่นๆ	20	9.8

Table 1 General information of the respondents (n=205). (cont.)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะงาน/อาชีพ		
- แม่บ้าน	118	57.6
- ธุรกิจ/การลงทุน	3	1.5
- รับราชการ	7	3.4
- การศึกษา/องค์กรการกุศล	7	3.4
- เกษตรกร/อุตสาหกรรม	17	8.3
- ธุรกิจส่วนตัว/อิสระ	14	6.8
- อื่นๆ	39	19.0
จำนวนบุตร		
- 1 คน	44	21.5
- 2 คน	51	24.9
- 3 คน	59	28.8
- 4 คน	21	10.2
- 5 คนขึ้นไป	30	14.6
อายุของบุตรเฉพาะก่อนวัยเรียน		
- 0-6 เดือน	18	8.8
- 7 เดือน-1ปี	22	10.7
- 1-2 ปี	62	30.2
- 3-4 ปี	81	39.5
- 5-6 ปี	22	10.7

2. สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” (ฉบับยาวี-ไทย) ของผู้ปกครอง ผู้วิจัยนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ 2.1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” และ 2.2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเล่นกับลูกก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 2.1.1) ผลการวิเคราะห์ช่วงเวลาในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” 2.1.2) ผลการวิเคราะห์สาเหตุสำคัญของการใช้หรืออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” 2.1.3) ผลการวิเคราะห์อุปสรรคและข้อจำกัดสำคัญในการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” 2.1.4) ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ในเดือนแรก

ของการได้รับหนังสือ และ 2.1.5) ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งเมื่ออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ให้ลูกฟัง โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทานในช่วงค่ำก่อนนอนหรือหลังเสร็จกิจกรรมต่างๆ จำนวน 92 คน (ร้อยละ 44.9) รองลงมาคือ ไม่กำหนดช่วงเวลา แล้วแต่โอกาสและเวลาว่าง จำนวน 70 คน (ร้อยละ 34.1) และใช้เวลาช่วงสายหลังทำงานบ้านหรือช่วงพักจากการทำงาน จำนวน 25 คน (ร้อยละ 12.2) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 2

Table 2 Frequency and percentage of the time in reading “Peekaboo” storybook.

ช่วงเวลาในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋”	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ช่วงเช้าก่อนทำงาน	7	3.4
- ช่วงสายหลังทำงานบ้านหรือช่วงพักจากการทำงาน	25	12.2
- ช่วงเย็นหลังเลิกงาน	8	3.9
- ช่วงค่ำก่อนนอนหรือหลังเสร็จกิจกรรมต่างๆ	92	44.9
- ไม่กำหนดช่วงเวลา แล้วแต่โอกาสและเวลาว่าง	70	34.1
- อื่น ๆ	3	1.5

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุสำคัญของการใช้หรืออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 สาเหตุ พบว่า สาเหตุสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุด คือ หนังสือออกแบบได้น่าอ่าน รูปภาพสวยงามและน่าสนใจ จำนวน 115 คน (ร้อยละ 56.1)

รองลงมาคือ หนังสือมีการแปลเป็นภาษา "ยาวี" จำนวน 81 คน (ร้อยละ 39.5) หนังสือสอนวิธีการเล่นและดูแลลูกที่ต้อง จำนวน 65 คน (ร้อยละ 31.7) และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จำนวน 62 คน (ร้อยละ 30.2) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 3

Table 3 Frequency and percentage of the reason in reading “Peekaboo” storybook.

สาเหตุสำคัญของการใช้หรืออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋”	ตอบ		ไม่ตอบ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หนังสือออกแบบได้น่าอ่าน รูปภาพสวยงาม และน่าสนใจ	115	56.1	90	43.9
2. หนังสือมีการแปลเป็นภาษา “ยาวี”	81	39.5	124	60.5
3. หนังสือสอนวิธีการเล่นและดูแลลูกที่ต้อง	65	31.7	140	68.3
4. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	62	30.2	143	69.8
5. ต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกเพิ่มเติม	58	28.3	147	71.7
6. ลูกชอบให้อ่านหนังสือ “จ๊ะเอ๋”	48	23.4	157	76.6
7. ชอบอ่านหนังสือเด็กหรือเป็นคนชอบอ่านหนังสืออยู่แล้ว	17	8.3	188	91.7
8. อื่นๆ	7	3.4	198	96.6

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอุปสรรคและข้อจำกัดสำคัญในการใช้หนังสือนิทาน โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 อุปสรรค พบว่า อุปสรรคสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุด คือ การไม่มีเวลาในการอ่าน จำนวน 79 คน (ร้อยละ 38.5) รองลงมาคือ ไม่มีหนังสือให้อ่าน

จำนวน 53 คน (ร้อยละ 25.9) การมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจมากกว่าการอ่าน จำนวน 42 คน (ร้อยละ 20.5) และการไม่รู้วิธีการอ่านที่ต้อง จำนวน 30 คน (ร้อยละ 14.6) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 4

Table 4 Frequency and percentage of the obstacles in reading “Peekaboo” storybook.

อุปสรรคและข้อจำกัดสำคัญในการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋”	ตอบ		ไม่ตอบ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่มีเวลาในการอ่าน	79	38.5	126	61.5
2. ไม่มีหนังสือให้อ่าน	53	25.9	152	74.1
3. กิจกรรมอื่นๆ น่าสนใจกว่าการอ่าน	42	20.5	163	79.5
4. ไม่รู้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง	30	14.6	175	85.4
5. อื่นๆ	18	8.8	187	91.2
6. ไม่ชอบอ่านหนังสือ	11	5.4	194	94.6
7. อ่านหนังสือไม่ออก	8	3.9	197	96.1

2.1.4 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ในเดือนแรกของการได้รับหนังสือหลังจากเข้าร่วมโครงการแม่รุ่นใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” 2-3 วันครั้ง จำนวน 107 คน

(ร้อยละ 52.2) รองลงมาคือ อ่านทุกวัน จำนวน 61 คน (ร้อยละ 29.8) อ่านสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 28 คน (ร้อยละ 13.7) และอ่าน 1 ครั้งในหนึ่งเดือน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.4) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 5

Table 5 Frequency and percentage of the reading for the first month after receiving the storybook.

ความถี่ในการอ่านหนังสือ “จ๊ะเอ๋”	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- อ่านทุกวัน	61	29.8
- 2-3 วันครั้ง	107	52.2
- สัปดาห์ละครั้ง	28	13.7
- 1 ครั้งในหนึ่งเดือน	9	4.4

2.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งเมื่ออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ให้ลูกฟัง พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งในการอ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ระหว่าง 6-15 นาที จำนวน 138 คน (ร้อยละ

67.3) รองลงมาคือ ใช้เวลา 16-30 นาที จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.6) ใช้เวลาน้อยกว่า 5 นาที จำนวน 23 คน (ร้อยละ 11.2) และใช้เวลา 31-60 นาที จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.4) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง Table 6 ดังนี้

Table 6 Frequency and percentage of the spending time in reading the “Peekaboo” storybook.

ระยะเวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งเมื่ออ่านหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋”	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 5 นาที	23	11.2
- 6-15 นาที	138	67.3
- 16-30 นาที	36	17.6
- 31-60 นาที	5	2.4
- มากกว่า 60 นาที	3	1.5

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเล่นกับลูกก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทาน ดัง Table 7 โดยแบ่งกิจกรรมการเล่นกับลูกออกเป็น 3 กิจกรรม ได้แก่ 2.2.1) เล่นจ๊ะเอ๋กับลูก 2.2.2) กอดลูก และ 2.2.3) บอกรักลูก พบผลดังนี้

2.2.1 การเล่นจ๊ะเอ๋กับลูก (ก่อนอ่านหนังสือ) พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเล่นจ๊ะเอ๋กับลูกเป็นบางครั้งจำนวน 139 คน (ร้อยละ 67.8) รองลงมาคือ ไม่เล่นจ๊ะเอ๋กับลูกเลย จำนวน 45 คน (ร้อยละ 22) และเล่นจ๊ะเอ๋กับลูกทุกวัน จำนวน 21 คน (ร้อยละ 10.2) ในขณะที่หลังจากได้รับหนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ กลุ่มตัวอย่างมีการเล่นจ๊ะเอ๋กับลูก (หลังอ่านหนังสือ) โดยส่วนใหญ่เล่นจ๊ะเอ๋กับลูกทุกวัน จำนวน 125 คน (ร้อยละ 61) และเล่นจ๊ะเอ๋กับลูกบางครั้ง จำนวน 80 คน (ร้อยละ 39)

2.2.2 การกอดลูก (ก่อนอ่านหนังสือ) พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างกอดลูกเป็นบางครั้ง จำนวน 101 คน

(ร้อยละ 49.3) รองลงมาคือ กอดลูกทุกวัน จำนวน 94 คน (ร้อยละ 45.9) และไม่กอดลูกเลย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 4.9) ในขณะที่หลังจากได้รับหนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ กลุ่มตัวอย่างมีการกอดลูก (หลังอ่านหนังสือ) โดยส่วนใหญ่กอดลูกทุกวัน จำนวน 165 คน (ร้อยละ 80.5) และกอดลูกบางครั้ง จำนวน 40 คน (ร้อยละ 19.5)

2.2.3 การบอกรักลูก (ก่อนอ่านหนังสือ) พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการบอกรักลูกเป็นบางครั้ง จำนวน 106 คน (ร้อยละ 51.7) รองลงมาคือ บอกรักลูกทุกวัน จำนวน 86 คน (ร้อยละ 42) และไม่บอกรักลูกเลย จำนวน 13 คน (ร้อยละ 6.3) ในขณะที่หลังจากได้รับหนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ กลุ่มตัวอย่างมีการบอกรักลูก (หลังอ่านหนังสือ) โดยส่วนใหญ่บอกรักลูกทุกวัน จำนวน 156 คน (ร้อยละ 76.1) และบอกรักลูกบางครั้ง จำนวน 49 คน (ร้อยละ 23.9)

Table 7 Frequency and percentage of the practiced activities (Peekaboo, hug and say love to children) before and after receiving the storybook.

เล่นจ๊ะเอ๋กับลูก-ก่อนอ่านหนังสือ			เล่นจ๊ะเอ๋กับลูก-หลังอ่านหนังสือ		
พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำทุกวัน	21	10.2	ทำทุกวัน	125	61.0
ทำบางครั้ง	139	67.8	ทำบางครั้ง	80	39.0
ไม่ทำเลย	45	22.0	ไม่ทำเลย	-	-
กอดลูก-ก่อนอ่านหนังสือ			กอดลูก-หลังอ่านหนังสือ		
พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำทุกวัน	94	45.9	ทำทุกวัน	165	80.5
ทำบางครั้ง	101	49.3	ทำบางครั้ง	40	19.5
ไม่ทำเลย	10	4.9	ไม่ทำเลย	-	-
บอกรักลูก-ก่อนอ่านหนังสือ			บอกรักลูก-หลังอ่านหนังสือ		
พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำทุกวัน	86	42.0	ทำทุกวัน	156	76.1
ทำบางครั้ง	106	51.7	ทำบางครั้ง	49	23.9
ไม่ทำเลย	13	6.3	ไม่ทำเลย	-	-

3. แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลจากการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมการใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋มีผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.31) โดยสามารถเรียงลำดับตามระดับคะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ หนังสือช่วยฉันใช้เวลากับลูกมากยิ่งขึ้น

(\bar{X} =4.43) รองลงมาคือ หนังสือช่วยฉันมีความรู้เรื่องการเล่นลูก ที่ถูกต้อง (\bar{X} =4.41) หนังสือช่วยให้ฉันต้องการพัฒนาตนเองด้านการดูแลลูก (\bar{X} =4.37) หนังสือส่งผลให้ฉันเข้าใจบทบาทของ ผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น (\bar{X} =4.37) และหนังสือช่วยให้ฉันเห็นความสำคัญในการอ่านหนังสือให้ลูก (\bar{X} =4.36) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดัง Table 8

Table 8 Mean and standard deviation of the effect in using "Peekaboo" storybook on the family relationship.

ผลจากการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว	n=205		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ภาพรวม	4.31	0.46	มากที่สุด
1. หนังสือช่วยฉันใช้เวลากับลูกมากยิ่งขึ้น	4.43	0.61	มากที่สุด
2. หนังสือช่วยฉันมีความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกที่ถูกต้อง	4.41	0.59	มากที่สุด
3. หนังสือช่วยให้ฉันต้องการพัฒนาตนเองด้านการดูแลลูก	4.37	0.65	มากที่สุด
4. หนังสือส่งผลให้ฉันเข้าใจบทบาทของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น	4.37	0.73	มากที่สุด
5. หนังสือช่วยให้ฉันเห็นความสำคัญในการอ่านหนังสือให้ลูก	4.36	0.57	มากที่สุด
6. หนังสือช่วยฉันรู้วิธีการเล่นกับลูก	4.34	0.62	มากที่สุด
7. หนังสือช่วยฉันเห็นความสำคัญของการเล่นกับลูก	4.32	0.66	มากที่สุด
8. หนังสือช่วยให้ฉันใช้เวลากับครอบครัวมากยิ่งขึ้น	4.18	0.78	มาก
9. หนังสือช่วยให้ฉันพูดคุยและสื่อสารกับสามีเรื่องลูกมากยิ่งขึ้น	4.07	0.75	มาก

4. ผลของการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อพัฒนาการลูก จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมการใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋มีผลต่อพัฒนาการลูกอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.02) โดยสามารถเรียงลำดับตามระดับคะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ เมื่อฉันกอดหรือเล่นกับลูกเขาจะสดใสและมีความสุข

(\bar{X} =4.42) รองลงมาคือ ลูกของฉันอารมณ์ดีและมีนิสัยร่าเริง (\bar{X} =4.20) เมื่อฉันคุยกับลูกเขาสามารถจ้องตาและมองหน้าฉันได้นาน (\bar{X} =4.15) ลูกของฉันสามารถจดจำท่าทางและเสียงที่ฉันแสดงออกได้ดี (\bar{X} =4.06) และลูกของฉันมีปฏิกิริยาโต้ตอบเสมอเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ (\bar{X} =3.87) ผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลดัง Table 9

Table 9 Mean and standard deviation of the effect of using "Peekaboo" storybook on the children development.

ผลการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ที่มีต่อพัฒนาการลูก	n=205		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ภาพรวม	4.02	0.49	มาก
1. เมื่อฉันกอดหรือเล่นกับลูกเขาจะสดใสและมีความสุข	4.42	0.66	มากที่สุด
2. ลูกของฉันอารมณ์ดีและมีนิสัยร่าเริง	4.20	0.62	มาก
3. เมื่อฉันคุยกับลูกเขาสามารถจ้องตาและมองหน้าฉันได้นาน	4.15	0.70	มาก
4. ลูกของฉันสามารถจดจำท่าทางและเสียงที่ฉันแสดงออกได้ดี	4.06	0.85	มาก
5. ลูกของฉันมีปฏิกิริยาโต้ตอบเสมอเมื่อมีปฏิสัมพันธ์	3.87	0.97	มาก
6. ลูกของฉันสามารถจดจำกับสิ่งต่าง ๆ ได้นานขึ้น	3.78	0.61	มาก
7. ลูกของฉันร้องไห้หรืออแงน้อยลงเมื่อฉันทำกิจกรรมกับลูก	3.64	1.01	มาก

สรุปและอภิปรายผล (Conclusions and Discussions)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ปกครองในการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทานในช่วงค่ำก่อนนอน ซึ่ง Thailand Knowledge Park (TK Park, 2008) ได้ทำการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรม การอ่านของคนไทยซึ่งมีข้อค้นพบที่สอดคล้องกับการศึกษานี้คือ ช่วงเวลาในหนึ่งวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) ที่นิยมอ่านหนังสือมากที่สุด 3 อันดับคือ ช่วงเวลาที่ว่างจากกิจกรรมหรือภารกิจในแต่ละวัน โดยพบว่า เวลาว่างในช่วงเย็นขณะอยู่บ้าน เป็นช่วงเวลาที่นิยมอ่านหนังสือมากที่สุด ตามด้วยช่วงเวลาก่อนนอนเป็นช่วงเวลาที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับสองสำหรับการอ่านหนังสือ และช่วงเวลาพักเที่ยงเป็นช่วงเวลายอดนิยมอันดับสามสำหรับการอ่านหนังสือของเยาวชน และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (Faculty of Economic and Research Centre for Social and Business Development, 2015) ที่ได้สำรวจช่วงเวลาก่อนนอนของคนไทยซึ่งข้อค้นพบในการอ่านมีช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทานหลังเสร็จกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือหลังเสร็จกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากผู้ปกครองอาจมีภารกิจที่ต้องทำหลายอย่างในช่วงเวลากลางวัน แม้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน แต่ภารกิจของแม่บ้านนั้นมีจำนวนมาก โดยเฉพาะภารกิจในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนบุตรของผู้ตอบซึ่งส่วนมากมีมากกว่า 2 คน ที่สำคัญปัจจุบันสตรีมุสลิมเริ่มออกทำงานนอกบ้านและดูแลบริหารจัดการด้านการเงินด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากปัญหาด้านการดูแลของผู้นำครอบครัว (Kowattanakul et al., 2016) ประเด็นช่วงเวลาที่ว่างของผู้ปกครองในการอ่านหนังสือหรือเล่นกับบุตรที่ค้นพบนี้ ถือว่าเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างมากที่ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานหรือองค์กรที่ต้องการส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครองโดยเฉพาะสตรี ที่ต้องเข้าใจบริบทการใช้ชีวิตของผู้ปกครอง ซึ่งบางครั้งหลายหน่วยงานมองว่าผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาให้กับบุตรในช่วงกลางวัน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องจัดหาวิธีการและแนวทางในการส่งเสริมผู้ปกครองให้เหมาะสมกับเวลาที่แท้จริง

สาเหตุสำคัญของการใช้หรืออ่านหนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" คือ หนังสือออกแบบได้อ่าน รูปภาพสวยงาม และน่าสนใจ รองลงมาคือ หนังสือมีการแปลเป็นภาษา "ยาวี" ตามด้วยหนังสือสอนวิธีการเล่นและดูแลลูกที่ถูกต้อง และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของผู้ปกครอง การศึกษาของ TK Park (2008) มีข้อค้นพบที่สนับสนุนข้อมูลของการศึกษานี้เช่นกันที่ปัจจัยด้านคุณภาพ รูปแบบ และเนื้อหาที่มีอิทธิพล

ต่อนิสัยรักการอ่านของคนไทยที่น่าสนใจ คือ การศึกษานี้พบว่า ผู้ปกครองจำนวนมากตอบว่าปัจจัยที่ทำให้ให้อ่านหนังสือคือ หนังสือมีการแปลเป็นภาษา "ยาวี" ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นมุสลิมและใช้ภาษายาวีในการสื่อสาร โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ชาวบ้านส่วนมากจะใช้ภาษายาวีในการสื่อสารเป็นหลัก ภาษาจึงมีความสำคัญเพราะผู้ปกครองสามารถเข้าใจได้ง่ายและเป็นสิ่งที่เขาค้นเคย สอดคล้องกับการศึกษาของ Ungsitpoonporn & Art-han (2012) ที่ศึกษาพบว่า การใช้ภาษาแม่ในการสอนส่งผลให้เด็กมีความสุข ความกล้าแสดงออก และมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าทุกภาคส่วนควรทำหนังสือแบบสองภาษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองสามารถเข้าใจและรู้สึกถึงความเป็นวัฒนธรรมที่ตนเองเข้าถึงได้ ซึ่งจะยังทำให้การใช้หนังสือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของอุปสรรคและข้อจำกัดสำคัญในการใช้หนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" พบว่ามากที่สุด คือ การไม่มีเวลาในการอ่าน รองลงมาคือ ไม่มีหนังสือให้อ่าน ตามด้วยการมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจมากกว่าการอ่าน และการไม่รู้วิธีการอ่านที่ถูกต้องตามลำดับ ในส่วนความถี่ในการอ่านหนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ในเดือนแรกของการได้รับหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" 2-3 วันครั้ง รองลงมาคือ อ่านทุกวัน อ่านสัปดาห์ละครั้ง และอ่าน 1 ครั้งในหนึ่งเดือน ตามลำดับ และระยะเวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งเมื่ออ่านหนังสือนิทาน "จ๊ะเอ๋" ให้ลูกฟังส่วนใหญ่ใช้เวลาเฉลี่ยแต่ละครั้งในการอ่านหนังสือนิทานระหว่าง 6-15 นาที รองลงมาคือ ใช้เวลา 16-30 นาที ตามด้วยใช้น้อยกว่า 5 นาที และใช้เวลา 31-60 นาที ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภารกิจในแต่ละวันมากจนไม่มีเวลาอ่านหนังสือ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง (Hornby, 2011; Hornby & Lafaele, 2011) ได้แก่ ความเชื่อและทัศนคติของผู้ปกครอง สถานภาพทางสังคม การบริหารเวลา ความรู้ความเข้าใจ และรายได้ เป็นต้น ก็อาจส่งผลต่อการไม่มีเวลาของครอบครัว ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาในเชิงลึกต่อไปว่าสาเหตุของการไม่มีเวลาที่แท้จริงเป็นผลจากปัจจัยใด สำหรับข้อค้นพบที่น่าสนใจสำหรับอุปสรรคในการอ่านก็คือ ผู้ปกครองจำนวนมากที่ระบุว่าไม่มีหนังสือให้อ่าน ซึ่งต้องพิจารณาจากหลายปัจจัยเช่นเดียวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองที่ได้กล่าวก่อนหน้า แต่ที่เป็นข้อสังเกตสำคัญ คือ รายได้ของผู้ปกครอง (Williams & Sanchez, 2013) ซึ่งพื้นที่ภาคใต้ถือได้ว่าเป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชาชนมีรายได้ต่ำกว่าพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ ซึ่งปัจจัยด้านรายได้มีผลต่อการซื้อหนังสือของผู้ซื้อ (Simachart, 2002) ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถเลือกซื้อหนังสือหรือมีหนังสือไว้ในครอบครอง และการเข้าถึงหนังสือในกลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อย ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญเนื่องจากราคาหนังสือที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับรายได้ในแต่ละเดือนของประชาชนกลุ่มนี้ (TK Park, 2008)

การศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ความรู้และทัศนคติของผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตร (Assalihee, 2015; Patrikakou, 2008) ซึ่งการให้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ถือว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะให้ความรู้และสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรจากการประเมินผู้ปกครองก่อนและหลังจากได้รับหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” พบว่า หลังได้รับหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเล่น “จ๊ะเอ๋” การกอดบุตร และบอกรักบุตรเพิ่มมากขึ้น หนังสือยังส่งผลให้ผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่เคยเล่นกับบุตร ไม่เคยกอดบุตร และบอกรักบุตร ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองในทางบวก โดยมีการปฏิสัมพันธ์กับบุตรด้วยการเล่น กอด บอกรักมากขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หนังสือที่ดีและมีคุณภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ปกครอง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาบุตร ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการสนับสนุนหนังสือแก่ผู้ปกครองในรูปแบบอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจและตระหนักในคุณค่าการทำกิจกรรมกับบุตรที่จะส่งผลต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของบุตรต่อไปในอนาคต

การอ่านถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่นอกจากส่งผลต่อพัฒนาการที่ดีของบุตรแล้วยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวด้วย (Phillips, Norris, & Anderson, 2008; Sayer, Bianchi, & Robinson, 2004) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลจากการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (Armbruster, Lehr, & Osborn, 2006) ซึ่งเป็นผลทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยกับกิจกรรมการอ่าน ทั้งที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือเพื่อตนเองหรือการอ่านหนังสือให้บุตร โดยหากผู้ปกครองเป็นนักอ่านก็จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้บุตรได้เห็น ซึ่งถือเป็นการแสดงออกและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่บุตร ในขณะที่หากผู้ปกครองอ่านหนังสือให้บุตรฟังก็จะยิ่งส่งผลดีแก่ครอบครัว ซึ่งการศึกษานี้พบว่า การใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋ก่อให้เกิดการใช้เวลากับบุตรมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมความรู้เรื่องการเลี้ยงบุตรที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง และส่งผลให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบทบาทของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกนี้เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ครอบครัวที่ผู้ปกครองแสดงออกถึงกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และบ่งชี้ถึงความผูกพันในครอบครัวและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันสำหรับสมาชิกในครอบครัว รวมถึงชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการทำหน้าที่ของตนเองในครอบครัว (Wachwithan, 2014) ดังนั้น จึงสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ปกครองที่ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน ที่นอกจากการพัฒนาตนเองและการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรแล้วก็เพื่อให้ครอบครัวเป็นครอบครัวที่อบอุ่นและเข้มแข็งด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและใช้เวลาในการพูดคุยสื่อสารที่สามารถสร้างความรักความผูกพันให้เพิ่มขึ้นในครอบครัวที่เรารัก

ผลของการใช้หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” ที่มีต่อพัฒนาการลูกจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมการใช้หนังสือนิทานจ๊ะเอ๋มีผลต่อพัฒนาการลูกอยู่ในระดับมาก โดยเด็กที่มีอารมณ์ดี นิสัยร่าเริง มีความสดใสและมีความสุข มีสมาธิ การจดจ่อ การมีปฏิริยาตอบสนอง สอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการของเด็กของ The Royal College Paediatricians of Thailand (2017) ที่ได้นำเสนอพัฒนาการของบุตรก่อนวัยเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านความคิด การเรียนรู้ 3) ด้านการพูดและการสื่อสาร 4) ด้านอารมณ์ และ 5) ด้านสังคม นอกจากนี้ พัฒนาการของบุตรก่อนวัยเรียนสามารถพัฒนาได้หากผู้ปกครองเล่นและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร รวมทั้งหมั่นพูดคุยในเรื่องต่างๆ ชวนให้บุตรเล่าเรื่องที่เขาพบเห็นหรือได้ยินมา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและต่อยอดความรู้ให้กับบุตร รวมถึงการพูดคุยกับบุตรเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก หรืออาจสร้างเพื่อนสมมติในจินตนาการ ซึ่งการเล่น “จ๊ะเอ๋” กับบุตรนั้นเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งการสื่อสาร การเป็นแบบอย่าง การแสดงบทบาทสมมุติ และพูดคุยเกี่ยวกับอารมณ์กับบุตร ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการ จากการศึกษาชี้ให้เห็นได้ชัดว่า ผลจากการเล่นของผู้ปกครองกับบุตรส่งผลให้บุตรสดใส มีความสุข บุตรอารมณ์ดี และมีนิสัยร่าเริง และมีปฏิริยาตอบสนองเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ผู้วิจัยเห็นว่าการเล่นของผู้ปกครองหรือการพูดคุยสื่อสารกับบุตรของผู้ปกครองควรปฏิบัติในหลายมิติ และต่อเนื่อง ผู้ปกครองอาจสื่อสารในเรื่องราวที่ใกล้ตัวและให้ตัวเองเป็นของเล่นของบุตรที่ดีที่สุด เพื่อให้บุตรมีพัฒนาการที่ดี ทั้งสติปัญญา อารมณ์ สังคม และการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. หนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” เป็นหนังสือที่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงแก่ครอบครัวในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร การเลี้ยงดูบุตร และการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานส่งเสริมบุตรและครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการศึกษา องค์กรประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนในการผลิตหนังสือนิทาน “จ๊ะเอ๋” หรือหนังสือนิทานประเภทอื่นๆ เพื่อเผยแพร่ให้ครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวในพื้นที่ชนบทหรือครอบครัวที่ไม่สามารถเข้าถึงหนังสือที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถนำหนังสือไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาดตนเองและเลี้ยงดูบุตรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้นรวมถึงสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และ

ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการทำกิจกรรมกับบุตรผ่านหนังสือหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องกับบริบท การพัฒนาผู้ปกครองในด้านการบริหารจัดการเวลาในการอ่านหนังสือหรือเล่นกับบุตร รวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญในการเลี้ยงดูและทำกิจกรรมกับบุตรอย่างต่อเนื่อง

3. หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย เช่น สภาวิจัยแห่งชาติ สกสว. สสส. เป็นต้น ควรกำหนดให้การวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่านเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของหน่วยงาน และกำหนดเป้าหมายรวมถึงขอบเขตการให้งบประมาณที่ชัดเจน และควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยพัฒนาหนังสือนิทานสำหรับบุตรและครอบครัวที่สามารถส่งผลกระทบต่อพัฒนาบุตรและครอบครัวที่ครอบคลุมในทุกประเด็นการพัฒนา และให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม และบริบทในแต่ละพื้นที่ และสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน การสร้างเครือข่ายการอ่านสำหรับบุตรและครอบครัวทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านให้ยั่งยืนในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากแผนงานส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

เอกสารอ้างอิง (References)

Armbruster, B. B., Lehr, F., & Osborn, J. (2006). *A child becomes a reader: Proven ideas from research for parents* (3ed.). Jessup, MD: The National Institute for Literacy and The Partnership for Reading.

Assalihee, M. (2015). *Proposed guidelines of parental involvement in education to develop the Muslim children's twenty-first century skills in accordance with social context in Three Southern Border Provinces* (Doctor of Philosophy). Chulalongkorn University, Bangkok.

Center on the Developing Child at Harvard University. (2014). *Enhancing and practicing executive function skills with children from Infancy to adolescence*. Retrieved from www.developingchild.harvard.edu.

Eisenberg, N., Fabes, R. A., & Murphy, B. C. (1996). Parents' reactions to children's negative emotions: Relations to children's social competence and comforting behavior. *Child development, 67*(5), 2227-2247.

Faculty of Economic and Research Centre for Social and Business Development. (2015). *A study of reading and book purchasing behaviors of the Thai people*. Bangkok: The Publishers and Booksellers Association of Thailand (PUBAT).

Gilkerson, J., Richards, J. A., & Topping, K. J. (2017). The impact of book reading in the early years on parent-child language interaction. *Journal of Early Childhood Literacy, 17*(1), 92-110.

Hornby, G. (2011). *Parental involvement in childhood education: Building effective school-family partnerships*. New York: Springer Science & Business Media.

Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational Review, 63*(1), 37-52.

Huang, Y. (2019). Parent-child reading: More than to improve children's reading. *Open Access Library Journal, 6*(04), 1-7.

Kowattanakul, N., Boonyarit, P., Vaivanjit, S., Raob, I., Puti, S., & Teesa, A. (2016). *The strategy of promoting the role of Muslim women for social development in the Southern Provinces*. Songkhla: Technical Promotion and Support Office 12, Ministry of Human Development and Social Security.

Patrikakou, E. N. (2008). *The power of parent involvement: evidence, ideas, and tools for student success*. Illinois: Center on Innovation and Improvement.

Phillips, L. M., Norris, S. P., & Anderson, J. (2008). Unlocking the door: Is parents' reading to children the key to early literacy development?. *Canadian Psychology/Psychologie canadienne, 49*(2), 82.

Promkerd, S. (2010). *Picture books, creative media for developing the brain and desirable attributes of the baby*. Bangkok: Reading Culture Promotion Program.

Sayer, L. C., Bianchi, S. M., & Robinson, J. P. (2004). Are parents investing less in children? Trends in mothers' and fathers' time with children. *American journal of sociology, 110*(1), 1-43.

Simachart, P. (2002). *Factors influencing on consumer's books buying behavior: A case study of Asia books* (Master of Business Administration in Management). Srinakharinwirot University, Bangkok.

Strayhorn, J. M., & Weidman, C. S. (1991). Follow-up one year after parent-child interaction training: Effects on behavior of preschool children. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, 30*(1), 138-143.

The Royal College Padiatricians of Thailand. (2017). *Parent's handbook for disseminating the knowledge of child care and development in Kindergarten age 3-6 years*. Bangkok: The Royal College Padiatricians of Thailand, Pediatric Society of Thailand.

Thailand Knowledge Park. (2008). *Research project for attitude and reading behavior of Thai people*. Bangkok: Thailand Knowledge Park.

Ulwan, A. (2010). *Raising child in Islam* (Muslimat, Trans.). Bangkok: Songtangtham.

Ungsitipoonporn, S., & Art-han, K. (2012). Using mother tongue as a medium of instruction in Thailand: How does it affect Yunnanese children's behavior?. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences), 4*(8), 119-128.

Wachwithan, P. (2014). *Introduction to family theory*. Bangkok: Parbpim.

Williams, T. T., & Sánchez, B. (2013). Identifying and decreasing barriers to parent involvement for inner-city parents. *Youth & Society, 45*(1), 54-74.

Wood, C. (2002). Parent-child pre-school activities can affect the development of literacy skills. *Journal of research in reading, 25*(3), 241-258.